

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/750/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113200631
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1113200631.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Blanky Malichovej a JUDr. Milana Chalupku, v právnej veci navrhovateľa: Q.. W. F., K.. XX.XX.XXXX, O. W. D. XXX, O. O., zast. zákonným zástupcom Mgr. Branislavom Gallayom, bytom Senická cesta 107, Banská Bystrica, právne zast. FUTEJ & Partners s.r.o., IČO: 35 955 341, Radlinského č. 2, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika zast. Národnou bankou Slovenska, Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, o náhradu škody 1.987,17 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30. júna 2014, č. k. 11C/6/2013-362 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 1.987,17 Eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom odporcu pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou **PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE** (ďalej len PDSI alebo Družstvo) a obchodníka s cennými papiermi (ďalej len OCP), odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa zistil, že Úrad pre finančný trh (ďalej len "úrad") rozhodnutím zo dňa 21. 03. 2002 schválil Družstvu Prospekt investície, pri ktorom Družstvo požiadalo návrhom na začatie konania, doručeným úradu dňa 16. 04. 2003, o schválenie jeho dodatku. Úrad oboznámil Družstvo v upozornení zo dňa 13. 05. 2003 o splnení podmienok pre schválenie tohto dodatku podľa § 127 ods. 4 v spojení s § 122 ods. 7 zákona č. 566/2001 Z. z. Prílohou žiadosti Družstva bola aj zápisnica z riadnej členskej schôdze Družstva zo dňa 09. 01. 2003, podľa ktorej mal úrad schválením Prospektu investície odobriť projekt družstiev, pretože hodnotil každé z družstiev od jeho vzniku za dva roky činnosti, a teda od februára 2002 sú družstvá pod dozorom úradu, ktorý ich sleduje, posudzuje a nemá k činnosti výhrady. Vzhľadom na predmetnú prílohu žiadosti úrad Družstvo upozornil na to, že nie je povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov, uvedených v Prospekte investície, s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich prospekt, pretože úrad vykonáva dohľad nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva. Dňa 02. 06. 2008 uzavrelo Družstvo s OCP Zmluvu o riadení portfólia, podľa ktorej sa OCP ako obhospodarovateľ zaviazal riadiť portfólio Družstva ako jeho klienta v súlade so schváleným Prospektom investícií a jeho dodatkami, čo v sebe zahŕňalo hospodárenie s portfóliom klienta na základe rozhodnutia obhospodarovateľa, sledovanie a vyhodnocovanie spravovaného portfólia, obstarávanie predaja cenných papierov z portfólia klienta, uschovávanie a správu cenných papierov, optimalizáciu portfólia, poskytovanie konzultácií a finančných analýz. OCP sa zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia

portfólia klienta vo výške 8% ročne. Rozhodnutím zo dňa 08. 01. 2008, č. OPK-9750/3/2007 NBS na základe kontroly vykonanej v roku 2007 uložila OCP pokutu vo výške 500.000,- Sk za porušenie v rozhodnutí špecifikovaných ustanovení zákona č. 566/2001 Z. z. Banková rada Národnej banky Slovenska (ďalej len NBS) v konaní o rozklade predmetné prvostupňové rozhodnutie rozhodnutím zo dňa 07. 05. 2008, č. GUV-841/2008, zrušila a vrátila vec na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Následne NBS rozhodnutím zo dňa 20. 8. 2008, č. OPK-9750-5/2007, uložila OCP opätovne pokutu, a to vo výške 300.000,- Sk za porušenie ustanovení § 54 ods. 2, § 73 ods. 1 písm. a), § 74 ods. 1, ods. 7 písm. b) zákona č. 566/2001 Z. z. Medzičasom NBS rozhodnutím zo dňa 22. 04. 2008, č. OPK-2744-5/2007-PLP zmenila podľa § 59 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z. obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb udelené rozhodnutím zo dňa 22. 04. 2003 a okrem iného povolila aj poskytovanie investičnej služby podľa § 6 ods. 1 písm. d) v spojení s § 5 ods. 1 písm. a), b), a c) zákona č. 566/2001 Z. z., s obmedzením podľa § 59 ods. 3 tohto zákona a poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb podľa § 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. v špecifikovanom rozsahu. Po obdržaní výpovede OCP zo zmluvy o riadení portfólia z 30. 03. 2010 Družstvo požiadalo listom z 15. 4. 2010 NBS o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi a o výkon dohľadu na mieste dôvodiac, že výpoveďou zmluvy sa Družstvo dostalo do zložitej situácie, pretože OCP zabezpečoval pre Družstvo odbyt výrobkov, Družstvo muselo pozastaviť prijímanie nových členských vkladov od existujúcich alebo nových členov, ako aj pozastaviť vyplácanie vyrovnacích podielov pre vystupujúcich členov, vyplácanie deklarovaných výnosov z prijatých členských vkladov a ostatných peňažných súm prijatých od svojich členov. Družstvo poukázalo na rozsiahlu majetkovú škodu, ktorú mu mal OCP spôsobiť pri plnení zmluvy, a ktorá podľa predbežnej kalkulácie dosahovala sumu viac než 20 miliónov Eur. Ďalším listom zo dňa 23. 04. 2010 požiadalo Družstvo NBS o zjednanie nápravy v činnosti OCP, pretože tento si neplnil svoje základné povinnosti voči Družstvu, ako subjektu dohliadanému zo strany NBS, spočívajúce v zabezpečení zhodnotenia finančných prostriedkov jemu zverených do správy. NBS listom zo dňa 30. 04. 2010 a následne urgenciou zo dňa 30. 06. 2010 požiadala predsedu predstavenstva Družstva a aj Družstvo samotné o predloženie špecifikovanej písomnej informácie a dokumentácie k zmluve za účelom dohľadu na mieste. V súvislosti s oznámením Družstva zo dňa 10. 05. 2010 o tom, že ročná finančná správa Družstva za rok 2009 bola uverejnená na internetovej stránke, NBS upozornila Družstvo listom zo dňa 14. 05. 2010, že ročná finančná správa za rok 2009 neobsahuje náležitosti podľa zák. č. 566/2001 Z. z., žiadala o jej doplnenie a súčasné upozornenie používateľov internetu, že účtovná závierka za rok 2009 nebola overená audítorom a bude v zmysle rozhodnutia predstavenstva Družstva prepracovaná. Podľa správy audítora pre predstavenstvo Družstva z 30. 07. 2010 pre nedostatok informácií a pre nemožnosť otvoriť účtovníctvo Družstva za rok 2009 nemohol tento overiť, či hodnota finančných investícií uvedených v účtovnej závierke Družstva ku dňu 31. 12. 2009, bola vykázaná v reálnej hodnote. Na základe predbežne získaných informácií by mala byť reálna hodnota finančných investícií nižšia ako bola vykázaná v účtovnej závierke, preto audítor modifikoval výrok o tom, že finančné investície nie sú vykázané v účtovnej závierke v reálnej hodnote. NBS si listom zo dňa 01. 06. 2010 vyžiadala od Družstva bližšie špecifikované doklady, najmä uzavreté kúpne zmluvy, generálne splnomocnenia pre H.. J. Č., H.. G. X., CSc. na zastupovanie Družstva, ako aj doklady o finančnom vysporiadaní podľa Zmluvy o kúpe cenných papierov z 05. 10. 2009. NBS vydala dňa 12. 07. 2010 rozhodnutie o predbežnom opatrení, č. ODT-8305/2010, ktorým podľa § 25 ods. 1 písm. a) zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom uložila OCP povinnosť zdržať sa nakladania s majetkom klientov, ktorý mu bol zverený bez písomného súhlasu NBS, keďže na základe oznámenia klientov, najmä Družstva, vzniklo dôvodné podozrenie z možného poškodenia klientov OCP. Rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010 NBS podľa § 144 ods. 1 písm. l) zák. č. 566/2001 Z. z. odobrala OCP povolenie na poskytovanie investičných služieb z dôvodov podľa § 156 ods. 2 písm. a), § 55 ods. 7, 9, § 85 ods. 2 v spojení s § 84 ods. 1 písm. b), § 76 ods. 2 a § 77 ods. 7 zák. č. 566/2001 Z. z. Správnosť predmetného rozhodnutia potvrdila v konaní o rozklade Banková rada NBS rozhodnutím z 01. 03. 2011, č. GUV-274/2011. NBS rozhodnutím z 26. 08. 2010, č. OPK-5664/1-5/2010 zastavila konanie začaté na žiadosť Družstva o schválenie dodatku k Prospektu investície z dôvodu, že i napriek poskytnutiu dodatočnej lehoty na odstránenie nedostatkov žiadosť neobsahovala náležitosti stanovené zákonom. Správnosť rozhodnutia potvrdila Banková rada NBS rozhodnutím zo 07. 12. 2010, č. GUV-1744/2010. Uvedeným rozhodnutiam predchádzala výzva NBS zo dňa 10. 5. 2010 na odstránenie nedostatkov žiadosti o schválenie Prospektu investície z 28. 04. 2010, ako aj doplnenia dodatku k Prospektu investície, pričom rozhodnutím z 10. 05. 2010, č. OPK-5664/1-2/2010 NBS prerušila konanie podľa § 21 ods. 1 písm. a) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade. V poradí ďalším rozhodnutím zo dňa 30. 05. 2011, č. ODT-10890-4/2010 NBS zakázala Družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt predaj majetkových hodnôt podľa § 144 ods. 4 písm. c) zák. č.

566/2001 Z. z. z dôvodu porušenia ustanovenia § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zákona č. 566/2001 Z. z. a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z. tým, že zmenou skutočností, uvedených v Prospekte investície, Družstvo tento prospekt nedodržiavalo. NBS sa pritom dozvedela, že u Družstva nastali také zmeny, pre ktoré sa Prospekt investície stal neaktuálny a Družstvo neurobilo žiadne kroky k náprave a k tomu, aby stav Družstva uviedlo do súladu s údajmi v Prospekte investície. NBS oznámila na svojej webovej stránke obsah predmetného rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 07. 2011. NBS zistiť pri výkone dohľadu na diaľku niektoré skutočnosti nasvedčujúce tomu, že neznámym páchatelom bol spáchaný skutok, ktorý by mohol naplniť znaky skutkovej podstaty trestného činu, podala dňa 27. 07. 2010 trestné oznámenie. Listom z 26. 04. 2007 požiadala NBS v zmysle § 35 ods. 1 zák. č. 747/2004 Z. z. v spojení s § 126 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z. z. Družstvo o predloženie a) všeobecnej informácie o investičnej stratégii a štruktúre aktív Družstva a kto aktíva spravuje, b) štruktúry majetku Družstva k 31. 12. 2005 a 31. 12. 2006 s rozčlenením na investičné nástroje, peňažné prostriedky na bankových účtoch, ostatné aktíva a štruktúry záväzkov Družstva, c) zoznamu všetkých obchodov, ktorými boli do majetku družstva nakúpené a z majetku predané investičné nástroje a iné cenné papiere za rok 2005 a 2006 s informáciou, akým spôsobom boli obchody vykonávané. Na túto žiadosť reagovalo Družstvo listom z 09. 05. 2007, pričom spolu s listom zo dňa 20. 08. 2007 predložilo audítorskú správu a konsolidovanú účtovanú závierku za rok 2006. Družstvo reagovalo dňa 02. 06. 2008 i na žiadosť o odstránenie nedostatkov náležitostí polročnej správy za I. polrok 2007 a dňa 08. 09. 2008 vo vzťahu k polročnej finančnej správe za polrok 2008. Podľa zápisu z prerokovania problémov a nezrovnalostí z 24. 08. 2007 NBS z predložených údajov o majetkovej štruktúre Družstva zistila, že majetok vložený do investičných nástrojov Družstva je tvorený podielmi v družstvách EDSI, KPDSI a DDSI a na 98,85% podielom zmenkami emitenta CI HOLDING, a. s. Keďže v zmysle prijatej investičnej stratégie v Prospekte investície by angažovanosť voči jednému emitentovi nemala prekročiť 30% podielu na celkových aktívach vyhlasovateľa verejnej ponuky a podiel emitenta CI HOLDING, a. s. na celkových aktívach predstavovala 91,45%, Družstvo v tomto smere nedodržiava Prospekt investície. NBS preto považovala za vhodné, aby sa v aktívach Družstva nachádzali finančné nástroje aj iných subjektov, ako subjektov nachádzajúcich sa v skupine CI HOLDING, a. s., z dôvodu rozloženia investičného rizika. Za týmto účelom odporučila NBS zosúladiť štruktúru aktív Družstva podľa schváleného Prospektu investície najneskôr do 31. 12. 2007 a Družstvo sa zaviazalo zaslať písomné stanovisko o spôsobe riešenia daného stavu do 15. 10. 2007. Splnomocnený zástupca Družstva, Q. J. Z., v liste zo dňa 10. 10. 2007 uviedol, že zo strany Družstva nedošlo k porušeniu zákona, ani Prospektu investície, pretože znenie Prospektu investície umožňovalo rozloženie finančných nástrojov v portfóliu aj tak, že sa v ňom budú nachádzať iba finančné nástroje jedného emitenta. V rámci systému fungovania Družstva zodpovedal daný stav dlhoročnej finančnej spolupráci medzi spoločnosťami CI HOLDING, a. s., jej dcérskymi spoločnosťami a družstvami a jeho narušenie by mohlo spôsobiť značné škody. Následne Družstvo listom zo dňa 29. 01. 2008 informovalo NBS, že od 01. 01. 2008 nakupuje do portfólia vždy tri zmenky od troch samostatných právnych subjektov namiesto doterajšej jednej zmenky jedného emitenta, ktoré opatrenie zabezpečí súlad v rozložení investičného rizika so schváleným znením Prospektu investície.

Vo vzťahu k OCP súd prvého stupňa z listinných dokladov predložených na CD nosiči zistil, že po obdržaní vyúčtovaní k zmluve o riadení portfólia z 08. 01. 2010 Družstvo vo vyjadrení z 19. 03. 2010 upozorňovalo OCP na závažný nesúlad skutočnej finančnej kondície portfólia, ktoré na základe zmluvy obchodník riadil a obhospodaroval, oproti prezentovaným výsledkom podľa vyúčtovania zo dňa 08. 01. 2010. Listom z 12. 04. 2010 Družstvo vyzvalo OCP na predloženie správy o zhodnotení finančných prostriedkov za 4. štvrťrok 2009 a za 1. štvrťrok 2010, v súlade so zmluvou, najneskôr do 16. 04. 2010. Listom zo 16. 04. 2010 Družstvo oznámilo OCP predbežnú stratu v sume 24.764.991,- Eur spôsobenú jeho konaním, ktoré zároveň považovalo za závažné porušenie zmluvných povinností, ako aj povinností stanovených právnymi predpismi a súčasne OCP vyzvalo, aby v lehote do 15 dní od doručenia listu vzniknutú stratu aj nahradil. Listami zo dňa 03. 05. 2010 a 17. 05. 2010 Družstvo vyzvalo obchodníka s cennými papiermi na odovzdanie dokumentácie súvisiacej s činnosťou podľa zmluvy o riadení portfólia a v rámci toho i všetkých listinných cenných papierov, vrátane nevyplnených zmeniek a zmeniek, ktoré sú súčasťou portfólia družstva. Listom z 18. 05. 2010 Družstvo vyzvalo OCP na vrátenie neoprávnene vyplatennej odmeny vo výške 228.954,- eur a na doplatenie rozdielu zhodnotenia portfólia za IV. kvartál 2009 a I. kvartál 2010, pretože portfólio Družstva nebolo zhodnotenú na zmluvne stanovenú 8%-nú úroveň a bolo vo výraznej strate. Ďalej súd prvého stupňa v rámci zisťovania skutkového stavu zistil, že Okresný súd Bratislava I uznesením z 11. 04. 2011, č. k. 3K/95/2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 05. 2011, vyhlásil konkurz na majetok Družstva ako úpadcu a do funkcie správcu bol ustanovený

Mgr. Marek Letkovský. Ten podal dňa 24. 08. 2011 správu o priebehu konkurzu pre účely prvej schôdze veriteľov, v ktorej okrem iného k podnikateľskej činnosti Družstva v súvislosti so zmluvou o riadení portfólia uviedol, že nič nenasvedčuje tomu, že by sa obchody uskutočnili v súlade s touto zmluvou. Dôkazy potvrdzovali, že Družstvo samo nakupovalo cenné papiere a investovalo do viacerých projektov, čím obchádzalo svojho obchodníka s cennými papiermi, ktorý potom nemôže niesť zodpovednosť, keďže on sám žiadne prostriedky neprijal a ani neuskutočňoval obchody na účet Družstva. Družstvo počas celého svojho fungovania pritom poukazovalo na to, že jeho činnosť je pod dohľadom NBS. Pokiaľ išlo o pohľadávky prihlásené do konkurzu, ich masa bola vyššia ako stanovený odhad skutočných vkladov a nachádzali sa medzi nimi aj fiktívne pohľadávky, ktoré však správca konkurznej podstaty nevedel určiť. Správca konkurznej podstaty vyjadril i pochybnosti vo vzťahu k nárokom na výplatu vyrovnacích podielov, ktoré predstavenstvo Družstva vystavovalo tesne pred konkurzom. Vyjadril sa, že uplatnené nároky bude možné porovnať s evidenciou úpadcu až po podrobnom audite účtovníctva. Prípadné popretie pohľadávky neznamená automatické vyradenie z jej uspokojenia, pretože v takom prípade sú veritelia povinní preukázať, že peniaze do Družstva naozaj vložili, resp. že ich nárok vznikol iným nepochybným spôsobom. Vo vyjadrení k výzve Okresného súdu Bratislava I na predloženie správy o stave konkurzu správca konkurznej podstaty uviedol, že v záujme úpadcu je vedených približne 200 súdnych konaní, z ktorých väčšina je tvorená uplatnenými nárokmi z odporovateľných právnych úkonov vykonaných pred vyhlásením konkurzu, ktorými boli niektorí veritelia úpadcu uspokojení na úkor ostatných veriteľov. Tieto úkony zahŕňajú aj prevody finančných prostriedkov z úpadcu na niektoré spriaznené spoločnosti, patriace do finančnej skupiny okolo spoločnosti CI Holding, a. s. (do ktorej patril aj úpadca), okrem iného je uplatnený aj nárok voči Advokátskej kancelárii Futej & Partners s. r. o., ktorá vykonávala pre úpadcu pred vyhlásením konkurzu právne zastúpenie, a ktorej bolo vyplatených cca 210.000,- Eur v čase, kedy už úpadcovi bezprostredne hrozil úpadok. Taktiež sú vedené súdne konania, ktorých cieľom je prinavrátenie majetku, ktorý bol odstránený zo spriaznených spoločností úpadcu, je uplatnený nárok úpadcu proti SR zastúpenej NBS, kde je vedené súdne konanie 19C/56/2011, ďalej nárok voči poisťovni, ktorá poistila manažment úpadcu a ďalších spoločností pre prípad spôsobenia škody, taktiež je uplatnený nárok voči garančnému fondu investícií. V neposlednom rade je uplatnený nárok voči predstavenstvu úpadcu na náhradu škody. Tieto súdne konania zatiaľ nie sú právoplatne skončené.

Navrhovateľ požiadal NBS o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak bezúspešne. Súčasne si prihlásil pohľadávku voči Družstvu v konkurznom konaní prebiehajúcom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3K/95/2010, ktorú však správca konkurznej podstaty v celom rozsahu poprel a navrhovateľ si následne pohľadávku uplatnil aj incidenčnou žalobou, o ktorej sa vedie na Okresnom súde Bratislava I zatiaľ neskončené konanie .

Aplikujúc ust. § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1 a § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov na vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav veci, súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal vznik škody a ani nesprávny úradný postup NBS vo vzťahu k Družstvu. Vychádzal pritom aj z ustálenej súdnej judikatúry, podľa ktorej nárok na náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb., ako aj podľa zák. č. 514/2003 Z.z. môže byť v občianskom súdnom konaní úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť upokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Preto, ak má navrhovateľ pohľadávku voči subjektu, ktorý ju získal ako prospech a má povinnosť tento prospech vydať, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa úhrady pohľadávky voči dlžníkovi, nie je daný zákonný predpoklad zodpovednosti štátu, či už podľa zák. č. 58/1969 Zb. alebo zák. č. 514/2003 Z.z., a tým ani predpoklad existencie škody (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cz 110/84). Navrhovateľ sa preto podľa súdu prvého stupňa musí domáhať zaplatenia svojej pohľadávky voči Družstvu, ktoré je vo vzťahu k nemu v pozícii dlžníka/povinného, resp. osoby, ktorá je povinná navrhovateľovi vydať získaný prospech v podobe vyrovnacieho podielu. Aj napriek tomu, že navrhovateľ si uplatnil pohľadávku voči Družstvu v konkurze vyhlásenom na majetok Družstva, v čase rozhodovania súdu nepreukázal bezúspešnosť uplatňovania svojich práv voči Družstvu. V prvom rade oprávnenosť jeho nároku uplatneného v konkurznom konaní formou prihlášky voči Družstvu je predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I . Zároveň z vyjadrenia správcu konkurznej podstaty úpadcu zo dňa 20. 08. 2013 vyplynulo, že konkurzné konanie ne je právoplatne skončené, keď je vedených približne 200 súdnych konaní, z ktorých väčšina je tvorená uplatnenými nárokmi z odporovateľných právnych úkonov vykonaných pred vyhlásením konkurzu, ktorými boli niektorí veritelia úpadcu uspokojení na úkor ostatných, ďalšie nároky

sú tie, ktoré si úpadca uplatňuje voči SR- NBS, SR- Garančnému fondu investícií, voči poisťovni AIG Europe, členom predstavenstva Družstva, OCP, a okrem toho vedie i konania za účelom prinavrátenia majetkového vplyvu úpadcu nad majetkom, ktorý bol spolufinancovaný z prostriedkov úpadcu, a ktorý bol v čase pred vyhlásením konkurzu zo sféry jeho vplyvu odstránený podozrivými úkonmi. Je teda zrejmé, že toho času nie je možné ustáliť majetok úpadcu - Družstva, s ktorým bol navrhovateľ v záväzkovom vzťahu, a z ktorého majetku by mala byť uspokojená jeho pohľadávka, uplatňovaná i v prebiehajúcom konaní, titulom náhrady škody za nesprávny úradný postup. Z tohto dôvodu nemohol súd v rozhodnom čase ustáliť, či a najmä v akej výške vznikla navrhovateľovi škoda, a ktoré okolnosti sú rozhodné aj pre plynutie premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu. Návrh preto považoval súd prvého stupňa za predčasne podaný.

Súd prvého stupňa nemal v konaní za preukázaný ani nesprávny úradný postup, ktorý mal podľa navrhovateľa spočívať v 1/ oneskorenom zistení neaktuálnosti údajov, zahrnutých do Prospektu investície, a tým neplatnosti Prospektu investície a následnom oneskorení zakázania činnosti Družstva, 2/ prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zisteniach v Prerokovaní nedostatkov podľa zápisu z 24. 08. 2007 a v 3/ prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka pri činnosti voči Družstvu. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na to, že dohľad NBS nad činnosťou Družstva, ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, bol regulovaný zákonom č. 566/2001 Z. z. v obmedzenom, resp. vymedzenom rozsahu, spočívajúcom v kontrole povinností, uložených vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt zákonom (zverejnenie schváleného Prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, plnenie informačných povinností, predloženie na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, dodržiavanie ust. § 126 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z. z.). K takým povinnostiam patrila od 01. 01. 2009 i povinnosť aktualizácie Prospektu investície podľa § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. a od 01. 06. 2010 povinnosť dodržiavania Prospektu investície podľa § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. V prípade nastania novej významnej skutočnosti, vecnej chyby alebo nepresnosti týkajúcej sa údajov zahrnutých do Prospektu investície, ktorá by mohla ovplyvniť správne hodnotenie majetkových hodnôt, malo Družstvo tieto uviesť v dodatku Prospektu investície. Povinnosť aktualizácie Prospektu investície sa vzťahovala primárne na Družstvo, ktoré malo v takom prípade vypracovať dodatok Prospektu investície a predložiť ho na schválenie NBS. Ak štatutárny orgán Družstva nesplnil povinnosť a o nových významných skutočnostiach nepredložil dodatok k Prospektu investície, NBS mohla tieto skutočnosti zistiť až s určitým časovým odstupom, najmä pri plnení zákonom uloženej periodickej informačnej povinnosti Družstva. Nemožno opomenúť, že štatutárny orgán Družstva počas celej doby verejnej ponuky zodpovedal za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície (§ 128 ods. 1 písm. h) zákona č. 566/2001 Z. z.), pričom schválenie Prospektu investície nemalo za následok aj schválenie Zmluvy o riadení portfólia, ktorá bola zaradená do zoznamu zmlúv, zabezpečujúcich odbyť výrobkov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt alebo realizáciu poskytovaných služieb, ktoré poskytuje (§ 128 ods. 1 písm. a/ bod 10 zákona č. 566/2001 Z. z.); NBS totiž nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva. Družstvo až do 15. 04. 2010, kedy požiadalo o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi, nesignalizovalo NBS zhoršenie jeho finančnej situácie, príp. nedostatky v činnosti OCP. Pri výkone dohľadu na mieste samom od 20. 04. do 06. 05. 2010 NBS zistila zmeny v údajoch v Prospekte investície, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie majetkových hodnôt, s následkom neaktuálnosti Prospektu investície, nie však jeho neplatnosti, pretože zo žiadnych ustanovení zák. č. 566/2001 Z. z. nevyplýva neplatnosť Prospektu investície pre neaktuálnosť jeho údajov (tá sa vzťahuje len na Prospekt cenných papierov podľa § 123 zákona č. 566/2001 Z. z.). NBS vyzvala Družstvo na predloženie žiadosti o schválenie dodatku Prospektu investície. Ako vyplýva z rozhodnutia NBS 26. 08. 2010, č. OPK-5664/1-5/2010, Družstvo predmetnú žiadosť NBS síce predložilo, táto však neobsahovala všetky náležitosti podľa zák. č. 747/2004 Z. z., pričom rovnaké nedostatky mal aj dodatok Prospektu investície v zmysle zák. č. 566/2001 Z. z., a tieto neboli i napriek viacnásobnému predĺženiu lehoty na doplnenie žiadosti a dodatku odstránené a konanie bolo zastavené. Medzičasom NBS iniciovala konanie o uložení sankcie podľa § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z. za porušenie ustanovení § 129 ods. 3 citovaného zákona, ktoré ukončila vydaním rozhodnutia z 30. 5. 2011 č. ODT-10890-4/2010, ktorým zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Je teda zrejmé, že NBS konala v rámci svojich oprávnení stanovených zákonom, preto v tomto smere nedošlo z jej strany k nesprávnemu úradnému postupu.

Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup, spočívajúci v prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zisteniach v Prerokovaní nedostatkov podľa zápisu z 24. 08. 2007, súd prvého

stupňa zdôraznil, že predmetom konania je nesprávny úradný postup NBS, a nie OCP; preto v priamej príčinnej súvislosti s ním mohla vzniknúť škoda len Družstvu a nie navrhovateľovi, ktorý nebol v žiadnom záväzkovom ani inom vzťahu s OCP. Účastníkom takého vzťahu, vzniknutého na základe zmluvy o riadení portfólia, bolo len Družstvo a z tohto právneho vzťahu vyplývali práva a povinnosti len jeho účastníkom. Dohľad NBS bol limitovaný zákonom č. 566/2001 Z. z. a vzhľadom na to sa informácie a podklady, ktoré mala NBS zisťovať v rámci predmetu dohľadu podľa § 135 ods. 2 a § 137 ods. 2 zák. č. 747/2004 Z. z. vzťahovali výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu, v danom prípade Družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt so zohľadnením jemu zákonom vymedzených povinností. Zákon Družstvu neukladal povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizika, prípadne krytia rizika. NBS na základe údajov o štruktúre majetku Družstva k 31. 12. 2005 a k 31. 12. 2006 síce zistila nedostatky v oblasti dodržiavania Prospektu investície, avšak podľa právnej úpravy platnej v období roka 2007, nemohla uložiť Družstvu sankciu, pretože povinnosť dodržiavať Prospekt investície sa v tom čase na vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nevzťahovala. NBS, ako štátny orgán, ktorého činnosť je všeobecne regulovaná článkom 2 ods. 2 Ústavy SR, nemohla konať nad rámec, rozsah a spôsob stanovený zákonom, a preto zistené nedostatky a nezrovnalosti v činnosti Družstva prerokovala na stretnutí s členmi štatutárneho orgánu Družstva dňa 24. 08. 2007 a súčasne dala odporúčania na nápravu tohto stavu. NBS v danom období (po 24. 08. 2007) nemohla pristúpiť k uloženiu peňažnej sankcie, pozastaviť alebo zakázať predaj majetkových hodnôt za nedodržiavanie Prospektu investície podľa § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z., ktoré oprávnenia použila pri zistení neaktuálnosti Prospektu investície po 1. 6. 2010. Z listinných dôkazov, najmä jednotlivých rozhodnutí NBS o uložení pokút vo výške 500.000,- Sk, resp. vo výške 300.000,- Sk (rozhodnutie z 08. 01. 2008 č. OPK 9750/3/2007, resp. rozhodnutie z 20. 8. 2008, č. OPK-9750-5/2007) je zrejmé, že NBS sledovala aj činnosť obchodníka s cennými papiermi, pričom nebolo jej povinnosťou informovať Družstvo o výsledných zisteniach. Zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade totiž v § 2 ods. 2 ustanovuje, že dohľad nad dohliadanými subjektmi je neverejný a konanie pred NBS vo veciach dohľadu rovnako neverejné. Preto je účastníkom konania v konaní o uložení pokuty alebo inej sankcie alebo opatrenia na nápravu len dohliadaný subjekt alebo iná osoba, ktorej sa má pokuta, prípadne sankcia uložiť. Navyiac, vzhľadom na záväzkový vzťah medzi OCP a Družstvom, založený Zmluvou o riadení portfólia, bolo primárne povinnosťou Družstva, ktoré malo všetky dostupné informácie o činnosti obchodníka, aby zabezpečilo priamu kontrolu plnenia jeho povinností a dohľad nad jeho činnosťou voči Družstvu. V tomto smere potom nemožno zanedbať ani povinnosti samotného navrhovateľa, ktorý sa ako člen Družstva mal aktívne a včas zaujímať o svoje práva a ich výkon voči Družstvu a jeho orgánom v zmysle zásady "práva patria bdelym" a zamedziť tak znehodnoteniu, príp. nevyožiteľnosti svojich majetkových a iných práv súvisiacich s Družstvom.

Prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa na doplnenie dokazovania zabezpečením účtovníctva Družstva od roku 2002 do roku 2010 a výsluchom svedkov RNDr. V. E., H.. Q. Š., H.. X. S. U. H.. W. E., ktoré považoval za nehospodárne, neúčelné a s vecou nesúvisiace.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnému odporcovi nepriznal, pretože si ich neuplatnil a v konaní mu ani žiadne trovy nevznikli.

Proti výroku rozsudku, ktorým bol zamietnutý návrh na začatie konania, podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktorým z odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. b), c), d) a f) O.s.p. žiadal prvostupňový rozsudok v napadnutej časti zmeniť a jeho návrhu vyhovieť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prvostupňovému súdu vytkol nezohľadnenie skutočnosti, že NBS nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, podľa ktorého základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j. že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Opätovne poukázal na to, že sa spoliehal, že nedôjde ku škode na jeho úkor, pretože vychádzal z garancie NBS ako orgánu dohľadu a nemohol predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa NBS len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa výkladu odporcu, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval a postup NBS bol preto svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na odporcu z hľadiska stability a ochrany investície spoliehol. Postup odporcu označil za svojvoľný, resp. arbitrárny v neprospech každého, kto sa na odporcu z hľadiska stability a ochrany investície spoliehol. Argument odporcu, že upozornil Družstvo, že vykonáva dohľad nad jeho činnosťou ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, posúdil ako úplne

irelevantný, nakoľko nemohol mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť a nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností NBS, spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zák. č. 566/2001 Z.z.. Za obzvlášť nepochopiteľný navrhovateľ považoval záver súdu prvého stupňa, že sa mal viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady "právo patrí bdelym", nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu, a nie v dôsledku toho, že nebol "bdely" s tým, že mu nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohol zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankciami porušujúci subjekt donútiť k dodržiavaniu zákona. V ďalšom uviedol, že povinnosťou NBS podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 1. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS, napriek tomu, že odporca v priebehu celého konania tvrdil opak - preto mala NBS zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS Družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný NBS) a obchodníkovi s cennými papiermi.

Povinný zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách ako tých, ktoré vyplývajú z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú činnosťou obchodníka vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka Ing. Zdenka Juricu, Csc., preukázané, že NBS už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi, z čoho vyplýva, že Družstvo malo všetky peňažné prostriedky od neho získané, investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom. NBS sa po zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po vytknutí zo strany banky rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING a. s., CI Reality, s.r.o. a GLOBAL production s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a. s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom, Ing. Libor Červenka, vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. Odvolateľ poukázal ďalej na to, že NBS naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING a. s. a obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že OCP vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo, porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 Eur, NBS nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi alebo družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka). Následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj obchodníka s cennými papiermi, vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ním vložených prostriedkov do Družstva, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohol rozpoznáť riziko svojej investície, resp. že túto investíciu mu banka svojim zanedbateľným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Navrhovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že NBS tým, že dňa 4. marca OCP odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 NBS.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že NBS rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. júla 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že NBS ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, spätne k 31. decembru 2006, kedy došlo v sídle NBS dňa 27. augusta 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti. Údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1. októbra 2009

a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. decembru 2006, z čoho vyplýva, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. decembra 2006, avšak Národná banka Slovenska voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011 (zákazom činnosti). Uviedol, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevylučuje možnosť podať veriteľom, ktorý si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia navrhovateľa ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu. Súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok NS Českej republiky zo dňa 11. apríla 2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť aj napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu - preto žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania návrhu, a to ani vtedy, ak navrhovateľ doposiaľ nemal možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný je podľa názoru odporcu a prvostupňového súdu povinný mu dané plnenie vrátiť s tým, že ani zák. č. 514/2003 Z. z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak pripúšťa regresnú náhradu. Ak by prebiehajúce konkurzné konanie vylučovalo podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval Občiansky zákonník, Zákon o zodpovednosti za škodu, ako i Trestný zákon v platnom znení, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu, či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze. Uviedol, že z písomného vyjadrenia správcu konkurznej podstaty o stave konkurzu zo dňa 20. augusta 2013 vyplýva, že v konkurznej podstate nie sú žiadne prostriedky, celý majetok je tvorený hypotetickými pohľadávkami z neukončených súdnych sporov proti NBS, Garančnému fondu investícií, či poisťovni Chartis Europe a iným odporcom, a preto aktuálny stav konkurzu vylučuje jeho možnosť svoju pohľadávku z konkurzu uspokojiť. Namietal, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p., a to s poukazom na uznesenie NS SR zo dňa 31. januára 2012, sp. zn. 6 MCdo 11/2010.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že prvostupňový súd v prejednávanej veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového stavu (navrhnuté navrhovateľkou), riadne zabezpečil dôkazné listiny aj z iných súdnych konaní v skutkovo a právne identických veciach a zároveň mal k dispozícii všetky pre vec podstatné a rozhodujúce písomné listinné dôkazy. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, keď aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd musí dať odpoveď na tie otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania a odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07). Uviedol, že podstatou práva na spravodlivé konanie nie je právo na úspech v konaní, a teda právo na rozhodnutie zodpovedajúce názorom a predstavám navrhovateľa, a preto jeho tvrdenie, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti považuje za denegatio iustitiae je účelové. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovateľ sa účelovo snaží dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré iba odďaľujú vydanie rozhodnutia vo veci a zároveň sa snaží vyfabulovať fiktívnu existenciu jeho údajného nesprávneho postupu a tiež fikciu, kedy sa tak stalo, pretože údajný nesprávny úradný postup nebol preukázaný a neexistuje s tým, že navrhovateľ nevyužil všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, pretože nepodal žiadny návrh proti členom predstavenstva, ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Podľa neho kompetencie NBS pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi sú dané platnými právnymi predpismi a ich medze vyplývajú aj z Ústavy SR a konštantnej súdnej judikatúry, podľa ktorej všetky orgány verejnej moci môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je vylúčený extenzívny výklad (interpretácia) týchto ústavných princípov vyplývajúcich z článku 2 ods. 2 Ústavy SR s tým, že NBS postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá

žiadne priesťahy a pri svojom postupe voči Družstvu a aj obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonné pravidlá zakotvené ustanoveniami zákona o dohľade a zákona o cenných papieroch. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovateľ mohol požiadať NBS o vysvetlenie jej zákonom zverených kompetencií v oblasti dohľadu nad finančným trhom a muselo mu byť známe, že s investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov s tým, že NBS môže ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za také porušenie a neplnenie povinností, ktoré sú dohliadanému subjektu uložené zákonom, a ktoré zároveň patria do pôsobnosti a kompetencií orgánu dohľadu a až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú aj povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície, a teda až odvtedy mohla NBS dohliadať, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava. Uviedol, že povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola stanovená vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt až od 1. januára 2009, na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch v znení zák. č. 558/2008 Z. z. a počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt, štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nepretržite zodpovedal a zodpovedá investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície a informácie a podklady, ktoré má NBS zisťovať v rámci predmetu dohľadu, sa vždy vzťahujú výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu so zohľadnením jeho zákonom uložených povinností. Poukázal tiež na skutočnosť, že žiaden zákon neukladal vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt žiadne povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizík ani krytia, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, a preto reálne neexistujúce povinnosti Družstva nemohla NBS kontrolovať, nakoľko vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt mal v súvislosti s rizikom iba jednu informačnú povinnosť podľa ust. § 129 ods. 1 písm. b) Zákona o cenných papieroch, ktorá spočívala v tom, že zverejnené alebo hromadne používané oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt muselo obsahovať taktiež upozornenie, z ktorého vyplývalo, že s touto investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov, a preto za dodržiavanie Prospektu investície Družstva bolo aj voči členom družstva vždy zodpovedné predstavenstvo ako štatutárny orgán, a to bez ohľadu na fakt, či vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt táto povinnosť bola alebo nebola osobitne zákonom uložená. Odporca uviedol, že NBS mohla kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, a to, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle bývalého ust. § 130 zákona o cenných papieroch, pričom tieto informácie NBS nepotvrdzovala a ani nemohla potvrdzovať, pretože mohla postupovať len v súlade s bývalými ustanoveniami § 129 a § 130 Zákona o cenných papieroch a nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že vo vzťahu k Družstvu bola NBS nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, pričom sa nedopustila žiadnych priesťahov v konaní a postupovala v rámci jej oprávnení a v súlade so zákonom o cenných papieroch, zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj Ústavou SR. Vo vzťahu k rozsudku NS ČR, sp. zn. 29Cdo/4968/2009 odporca uviedol, že tento primárne rieši problematiku zodpovednosti iných subjektov ako štátu a iba sekundárne a marginálne sa zaoberá zodpovednosťou za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci a z jeho odôvodnenia zároveň vyplýva, že akokoľvek inak nie je možné zmiešavať posúdenie otázky vzniku škody pri zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci s otázkou zodpovednostných nárokov osôb uvedených v ust. § 3 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a preto zodpovednosť štátu v prípade, ak existuje iný dlžník, je zodpovednosť subsidiárna a tiež objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť, a preto musia byť najskôr využité všetky zákonné možnosti veriteľa voči iným dlžníkom a následne musia byť jednoznačne a nespochybniteľne preukázané všetky tri predpoklady tejto zodpovednosti za škodu, ktoré musia byť splnené súčasne. Uviedol, že skutočná existencia pohľadávky navrhovateľa a jej výška voči Družstvu sa bude zisťovať v rámci incidenčných súdnych konaní, pokiaľ ich správca konkurznej podstaty Družstva neuzná skôr a až následne, ak pohľadávka navrhovateľa voči Družstvu nebude uspokojená v rámci konkurzu, môže navrhovateľovi vzniknúť škoda. K námietke navrhovateľa, že v konkurze na majetok Družstva a v súvisiacich incidenčných súdnych konaniach ani jeden a pol roka od vyhlásenia konkurzu nemajú veritelia ani len zistené pohľadávky, poukázal na písomné vyjadrenie správcu konkurznej podstaty Družstva zo dňa 14. septembra 2011, kde správca konkurznej podstaty konštatuje katastrofálny stav účtovníctva úpadcu, ktoré bolo vedené len do júla 2010 a po tomto dátume sa v účtovníctve nenachádzajú žiadne účtovné záznamy, účtovné doklady sú v neporiadku, mnohé z nich chýbajú a veľká časť finančných operácií úpadcu bola realizovaná v hotovosti bez riadneho zaznamenania

v účtovníctve a pohľadávky neboli popreté z dôvodu, že by boli nedostatočne zdokladované, ale v dôsledku veľmi podozrivého hospodárenia úpadcu v období pred konkurzom. Zároveň uviedol, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na tomto pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, ale z nej jasne vyplýva, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy nachádzajúce sa doteraz v súdnom spise, oboznámil a presne špecifikoval o aké doklady išlo s tým, že v súlade s ust. § 121 O. s. p., netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti s tým, že z odôvodnenia uznesenia NS SR zo dňa 27. februára 2008, sp. zn. 1Obo/283/2006 vyplýva, že dôkazy, na ktoré účastník dodatočne poukazuje, sú súdu všeobecne známe, pretože účastník viedol desiatky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe voči rôznym dlžníkom, takže dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné vykonať, pričom odporcovi je známe, že na Okresnom súde Bratislava I sú proti nemu vedené stovky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe, pričom vo všetkých sporoch majú navrhovatelia rovnakého právneho zástupcu.

Odvolačný súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nebolo navrhovateľom podané dôvodne.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa na základe dokazovania vykonaného v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) správne ustálil, že navrhovateľ v konaní nepreukázal nesprávny úradný postup zo strany NBS pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. Odvolačný súd v tomto smere poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvého stupňa v súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 46/05, I. ÚS 352/6, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) zodpovedal účastníkmi konania nastolené otázky, ktoré majú rozhodný význam pre posúdenie veci samej, a s ktorým sa stotožňuje aj súd druhého stupňa.

V danom prípade nebola spornou skutočnosť, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt; sporným bol rozsah tohto dohľadu. Zohľadniť treba pritom fakt, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z. z.), teda až od 01. 06. 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Z uvedeného potom vyplýva, že aj NBS mohla až od 01. 06. 2010 dohliadať na to, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Rovnako aj povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01. 01. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zák. č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z. z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) zák. č. 566/2001 Z. z. pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z. z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov ako napr. správcovské spoločnosti pre kolektívne investovanie). Neexistujúce povinnosti Družstva preto nemohli byť ani predmetom kontroly NBS. Navrhovateľ sa tiež mylne domnieva, že NBS vykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva. Podľa platnej právnej úpravy NBS mohla kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. § 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že navrhovateľ si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko, a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b) zák. č. 566/2001 Z. z. v znení platnom do 21. 07. 2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22. 7. 2013). Ak si toho navrhovateľ vedomý nebol, nemožno to pričítať na ťarchu NBS v zmysle zásady vigilanti bus iura non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje). To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu navrhovateľa, podľa ktorej o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou Družstva nemal vedomosť.

Nemožno sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa o povinnosti NBS v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti, a preto ani NBS z neho nevyplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť

za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktnie dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností NBS. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup NBS iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľky, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľka vyhodnotila, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť NBS pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom vyplývajú zo zákona.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, a ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c) Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient obchodníka s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená. Navrhovateľ si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia NBS zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrала obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady NBS zo dňa 1. marca 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú NBS. Činnosť Družstva, ktorého bol navrhovateľ v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; a zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči žalobcovi .

Odhliadnuc aj od aktívneho prístupu NBS k obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 08. januára 2008, č. OPK - 9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 euro, kedy po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007 uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 euro a následne rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010 odobrала obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd sa nepovažuje za dôvodnú ani námietku navrhovateľa o nedostatočných opatreniach NBS na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúcom v takom pochybení v postupe NBS, ktoré sa týka hmotnoprávneho posúdenia veci; hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť len v obsahu rozhodnutí NBS, keďže za nesprávny úradný postup nie je možné považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

S poukazom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v prejednávanej veci nebol preukázaný základný predpoklad pre založenie objektívneho zodpovednostného vzťahu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci (§ 9 uvedeného zákona).

Pokiaľ ide o rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Cdo 4968/2009, na ktorý v odvolaní poukazoval navrhovateľ, jeho interpretácia je nesprávna a zavádzajúca. Predovšetkým tento rozsudok sa týka náhrady škody, ktorú veriteľom spôsobili osoby povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu tým, že so splnením tejto povinnosti boli v omeškani. Okrem toho NS ČR v odôvodnení uvedeného rozsudku poukázal na rozhodnutie R 48/2011 týkajúce sa náhrady škody spôsobenej výkonom verejnej moci, podľa ktorého v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nedobytnosti pohľadávky poškodeného, ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu sa odvíja odo dňa, keď poškodený obdržal plnenie na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. Uvedený rozsudok sp. zn. 29 Cdo 4968/2009 nepolemizuje so závermi rozhodnutia R 48/2011, ale súčasne berie do úvahy rozhodnutie R 33/2008,

podľa ktorého otázka nemožnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa môže byť zodpovedaná aj skôr než pri rozvrhu (ku ktorému ani nemusí prísť). V tejto súvislosti Najvyšší súd ČR uviedol, že miera možného uspokojenia veriteľov dlžníka môže byť objasnená už pri vydaní čiastočného rozvrhu, prípadne pri právoplatnom schválení konečnej správy, ak z nej bude zrejmé, že dosiahnutý výťažok speňaženia konkurznej podstaty nebude stačiť ani na plné uspokojenie pohľadávok za podstatou a pracovných nárokov, takže nezaistení veriteľa druhej triedy neobdržia pri rozvrhu nič. Z označeného rozsudku Najvyššieho súdu ČR nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. Z tohto rozsudku Najvyššieho súdu ČR teda vyplýva, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, a po druhé to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky navrhovateľa nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa aj v tom, že žaloba bola podaná predčasne.

Odvolací súd sa napokon nestotožnil ani s odvolacou námietkou týkajúcou sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa navrhovateľa na pojednávaní nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom. Z obsahu zápisnice z pojednávania konaného dňa 30.06. 2014 totiž vyplýva, že konajúci súd po otvorení pojednávania riadne oboznámil účastníkov konania s dovtedy vykonaným dokazovaním a obsahom spisu (§ 119 ods. 5 O.s.p.).

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich náhradu neuplatnil.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.